

**Tonårsgrupp
bjöds
på MC-
utflykt**

Beatrice Strid, 13 år, och Helena Ursing, 13 år, kände inte varandra tidigare, men har blivit bästisar under tonårs-träffarna. Beatrice vill bli bagare när hon blir stor och Helena vill satsa på skådespeleri.

På bönpallen är sjukhustristessen som bortblåst

Cancer bland tonåringar är tack och lov ovanligt. Men det för också med sig att de som drabbas känner sig ännu ensamare. Ur detta växte tonårsgruppen fram. Här finns plats för alla känslor och tankar men även galna upptåg. Vi får följa med på den årliga turen med Harley-Davidson-klubben.

TEXT: HANS P A KARLSSON reportage@egmont.se
FOTO: PATRIC BERGENSTAV

Det mullrar oroväckande bortom skogarna vid Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus i Göteborg. Snart rullar ett tiotal tunga motorcyklar in på sjukhusområdet. Män med svarta hjälmar och skinnställ parkerar längs väggkanten. Men det är väl ingen farlig MC-klubb?
– Nej, vi gör inget som är farligt här, säger Susanne Bergvall, sjuksköterska på Barncancercentrum, och skrattar. En gång om året händer det. Tonåringar som har eller har

haft cancer får åka Harley-Davidson. Pigga, glada, fnittrande tonårstjejer och -killar hoppar upp på sadeln.
– Det är svårt att föreställa sig vad de har varit med om och hur modiga de är. Under tonåren är det mycket som händer i livet. Ena sekunden är man liten, i nästa sekund är man stor. Drabbas man dessutom av cancer så förstärks dessa tvära kast ännu mer, säger Susanne och fortsätter:
– Små barn som får cancer är väldigt knutna till sina föräld-

rar och det är väl tonåringarna också, men de är samtidigt på väg någon annanstans – in i vuxenlivet och självständigheten. Men i och med att de blir sjuka så kastas de tillbaka i ett beroende igen.
Behöver kompisarna
Det mesta på sjukhusavdelningen är uppbyggt kring de små barnen. Det är Bamse på röntgen och sparkcyklar i korridorerna. När tonåringarna ligger inne för behandling stannar de ofta kvar för sig

själva på sitt rum. Vanligtvis med en av föräldrarna som bor på rummet, men ibland får de ta med sig en kamrat eller en pojk- eller flickvän istället.
– Det är bra att de behåller kontakten med sina vänner och att de i sin tur får se vad som händer. Med de här sjukdomarna förändras man mycket rent fysiskt, och det kan vara väldigt svårt för en tonåring. Om en tonårstjej tappar sitt hår eller en kille tappar matlusten och magrar

av, påverkar det mycket mer. De kan känna att de är ensamast i världen med sin sjukdom, säger Maria Olsson, även hon sjuksköterska på Barncancercentrum.
För 12 år sedan startade Maria Olsson, tillsammans med ett par andra sköterskor, en tonårsgrupp där ungdomar med liknande erfarenhet kan träffa varandra.
– I början var det mest spontana träffar, vi samlade ihop ett gäng och gick på någon konsert. Men sen såg vi att det

fanns ett behov av att göra det mer organiserat. Nu har vi en träff i månaden under höst- och vårterminen med olika aktiviteter, säger Maria.
Föräldrafritt
En viktig poäng med gruppen är att det är föräldrafritt, så att både ungdomarna och föräldrarna får en paus från varandra. Som förälder vill man ofta vara med hela tiden, men det kan vara viktigt för dem att förstå att det inte är bra för
Forts på sidan 101

Ett tiotal Harley-Davidson-motorcyklar har fått sina passagerare och är redo att ge sig iväg.

Jennifer Herlet-Zachrisson, 15 år, med sin bästa kompis Julia Olsson, 15 år, från Stenungsund, är glada och fnittriga som två tonårstjejer ska vara under en grillning en kylig försommarkväll.

Henrik Engdahl, 16 år, är med på motorcykelträffen för tredje gången i rad. Henrik sitter på bönpallen bakom Hans Andersson från H.O.G.

Korta fakta om H.O.G.
Harley Owners Group, H.O.G., bildades 1983 av tillverkaren i Milwaukee, USA, för att stärka banden mellan fabriken, återförsäljarna och kunderna. Ett annat skäl var att skapa en positiv bild av Harley-Davidson och dess entusiaster. Idag finns över en miljon medlemmar över hela världen. Göteborgsavdelningen startade 1993 och har 55 medlemmar. En del av deras verksamhet handlar om jippon där överskottet går till välgörande ändamål.

Sköterskan Maria Olsson tillsammans med motorcykelklubbens ledare, eller Director, Marie Fredling.

Många unga mår bättre efteråt
En ny studie från Uppsala universitet visar att den grupp som drabbats av cancer i tonåren och som klarat sig, från arton månader upp till fyra år efter diagnosen känner mindre oro och nedstämdhet än jämnåriga som inte har drabbats av allvarlig sjukdom.
– Det trauma som sjukdomen innebär kan med rätt stöd från omgivningen påverka mognaden hos dessa unga människor i en positiv riktning. De upplever bättre självkänsla, förbättrade relationer och uppskattar små saker i livet. Men trots detta är det viktigt att identifiera de individer som inte mår bra och ge dem hjälp på bästa sätt, säger Louise von Essen, professor vid Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap.

På bönballen...

Forts från sidan 11

deras tonåringar om de blir överbeskyddade.

– Sedan finns det saker man inte vill prata med föräldrarna om. Ungdomarna är mycket lojala med sina föräldrar och vill inte alltid berätta hur det känns. Det kan vara lättare att göra med någon jämnårig som har gått igenom samma sak. Det kan vara skönt att komma till ett ställe där ingen tittar konstigt för att man inte har hår. Jag kan se att de tar hand om varandra på ett fint sätt, säger Susanne.

Kändisbesök

Under åren har gruppen gjort mycket tillsammans. Vissa ungdomar återkommer långt efter att de har friskförklarats medan andra deltagare befinner sig i olika stadier i behandlingen.

– Ibland har vi bjudit in kändisar. Brottaren Mikael Ljungberg kom hit när han hade vunnit sin guldmedalj och brottades med våra ungdomar. Friidrottaren Christian Olsson blev så engagerad att han inte

ville gå hem. Daniel da Silva, från Let's dance, har varit här och dansat salsa, säger Susanne Bergvall.

Det är många som vill bidra på olika sätt. En gång om året bjuder en bowlinghall på mat och bowling. Liseberg har öppnat sitt spelhus när det är stängt för alla andra. Och Sveriges första Harley-Davidsonklubb bjuder på en åktur. Det är ett gäng gubbar och gummor med varierande bakgrund som har en sak gemensamt, intresset för att åka motorcykel.

– Det var en av våra medlemmars barnbarn som legat på kliniken, det var så vi fick kontakt. Men det ingår i vår organisation att göra något välgörande för andra. Därför hyr vi ut oss för åkturer vid bröllop, 50-årskalas eller firmafester och sen går pengarna direkt till något behjärtansvärt ändamål, som att ge ungdomarna här en upplevelse. Vi brukar även skänka några saker som barnen har önskat sig, säger Bengt Bergström, kassör i Göteborgsklubben, som under kvällen delar ut två bärbara TV-apparater med dvd-spelare.

Motorerna smattrar så det

känns i magen när de rullar iväg. Efter en knapp timme är de tillbaka, uppspelade och lite nedkylda. På motorvägen kom de upp i hundra kilometer i timmen. Under tiden har Maria Olsson och vårdenhetschef Kirsti Pekkanen grillat korv med bröd som det bjuds på, med antingen hallon-dricka eller colaläsk.

Jennifer Herlet-Zachrisson, 15 år, som har tagit med sig sin kompis Julia Olsson, väljer colan eftersom hallondrickan påminner om en medicin hon fick under sin behandling. Inte långt därifrån står Beatrice Strid, 13 år, och Helena Ursing, 13 år, och äter varsin korv. De kände inte varandra innan, men har varit med på tonårsträffarna under ett år och har blivit bästa vänner.

– Det positiva med det här är att man värdesätter saker mycket mer. Bara det att kunna vara med mina kompisar, det kunde jag inte innan... inte så mycket nu heller egentligen och därför är det så roligt när jag kan, säger Beatrice.

Henrik Engdahl, 16 år, är med på motorcykelträffen för tredje året i rad. Han blev

friskförklarad redan 2006, men fortsätter att komma på mötena.

– Det är riktigt roligt att vara med i en sådan här grupp och det är ju extra roligt med de här killarna, säger han och nickar mot gubbarna som nyss fått varsin korv.

Humöret är på topp efter motorcykelturen, ungdomarna står i grupper och det känns som vilken småkyllig grillkväll som helst när solen sjunker bakom trädtopparna. För de allra flesta går det bra. De kommer så småningom tillbaka till ett vanligt liv där de kan ta igen det de missat. Men under åren har tonårsgruppen även haft deltagare som varit i livets slutskede. Det är alla väl medvetna om.

– När någon tonåring har gått bort så brukar vi samlas vid nästa tillfälle och ha en tyst stund. Vi gör en markering så att de vet att de inte blir glömda och att vi faktiskt vågar prata om det. Vi backar inte. Men vi ältar inte heller. Det är viktigt att vi är raka och ärliga för då får vi också en öppen relation, säger Maria Olsson. ■